

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дорноговь аймгийн Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДГА-2023/05/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Дорноговь аймаг
2023 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий

Утас: 70522734

Аудитын менежер:

Утас: 70523020

Аудитор:

Цахим хаяг: dornogovi@audit.gov.mn

У.Оюунтүлхүүр

Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Б.Алтанзул

Цахим хаяг: altanzulb@audit.gov.mn

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	17
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө	19
3.4.2 Авлага	19
3.4.4 Бараа материал	20
3.4.5 Нөөцийн бараа	20
3.4.6 Үндсэн хөрөнгө	21
3.4.7 Өр төлбөр	21
3.4.8 Засгийн газрын хувь оролцоо	22
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	22
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт	22
3.5.2 Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт	22
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	26
4.1 Ерөнхий зүйл	26
4.2 Материаллаг байдал	26
4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	26
4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	27
4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	27
4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	27
4.7.1 Завсрын аудитын талаар	27
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	28
5.1 Зөвлөмж	28
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	29

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

 ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж, 3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103, Утас: (705) 2-27-34 Цахим хуудас: dornogovi@audit.gov.mn <u>2023.03.24 № 7-6/361</u> танай _____ -ны № _____ -т	ИХХЭТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Г.НАМУУНЗУЛ ТАНАА
Өөрчлөлтгүй дүгнэлт	
<p>Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2/5-д заасны дагуу Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.</p>	
<p>Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.</p>	
Дүгнэлтийн үндэслэл	
<p>Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.</p>	
Асуудлыг онцолсон хэсэг	
<p>Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 05/04 дугаар тогтоолд зааснаар Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь тайлант онд 205.9 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсан ба үүнийг сумын ИТХ-ын 2021 оны 05/05 дугаар тогтоолоор нэмэгдүүлж, 266.4 сая төгрөгийг төвлөрүүлэхээр баталсан байна.</p>	
<p>Сумын ИТХ-ын 2022 оны 09/02 дугаар тогтоолоор сумын татварын болон татварын бус орлогыг 16.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 282.4 сая төгрөгөөр баталсан байна.</p>	
Аудитын гол асуудал	
<p>1. Сумын Засаг даргын тамгын газар нь завсрын аудитаар 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайланд тусгагдсан 0.6 сая төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зөрчилд албан шаардлага өгсөн.</p>	
<p>2. Сумын Засаг даргын тамгын газар нь тайлант хугацаанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш зарлагын 73.9 сая төгрөгийн 5 ажил гүйлгээнээс 39.3 сая төгрөгийн 5 гүйлгээг байршуулаагүй, өмч хөрөнгө зарцуулах 10.2 сая төгрөгийн 15 тушаал шийдвэр гарснаас 4 тушаалыг байршуулаагүй, 6 тушаал шийдвэрийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.</p>	
<p>3. Сумын Засаг даргын тамгын газар нь завсрын аудитаар шалгахад Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3-т "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээд орон нутагт албан томиллоор, хуульд заасан эрх бүхий этгээд газар дээрх хяналт шалгалтаар ажиллахад хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, эсхүл төрийн болон орон нутгийн өмчийн авто тээврийн</p>	
010020804	

байгууллагаар үйлчлүүлэхээс бусад тохиолдолд автомашин ашиглахыг хориглоно" гэсэн заалтыг зөрчин бензин зарцуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

4. Сумын татварын орлого нь 4 нэр төрлийн орлого 43.6 сая төгрөгөөр тасарсан байна. Үүнд газрын төлбөрийн орлого уул уурхайн компаниудын төлбөр төлөгдөөгүйгээс 26.1 сая төгрөгөөр, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг үндэслэлгүй төлөвлөснөөс 1.2 сая төгрөгөөр, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас ан агнах /аргал/ зөвшөөрөл олгоогүйгээс 31.9 сая төгрөгөөр тасарсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Бусад асуудлын хэсэг

АДБОУС 2706.10-д зааснаар хууль тогтоомжоор хориглоогүй, аудитын тайланд заавал мэдээлэх аудитын гол асуудал гэж тодорхойлоогүй, тухайлбал, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоо олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

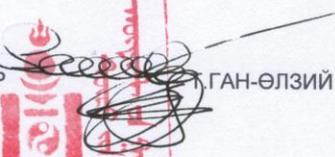
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР ДАГАН-ӨЛЗИЙ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл /төгрөгөөр/
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	794,890,309.73	410,643,416.16
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	218,809,532.35	288,205,991.00
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	218,809,532.35	288,205,991.00
31210	Төгрөг	218,809,532.35	288,205,991.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	218,808,324.61	288,205,991.00
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	1,207.74	0
33	АВЛАГА	177,112,828.51	45,688,791.31
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	12,969,064.85	0
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	1,197,101.00	824,350.20
33500	Бусад авлага	67,636,079.00	292,444.88
33510	Байгууллагаас авах авлага	65,662,550.00	0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,973,529.00	292,444.88
33600	Зээлийн авлага	95,310,583.66	44,571,996.23
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	95,310,583.66	44,571,996.23
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	95,310,583.66	44,571,996.23
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	389,396,073.87	64,369,633.85
35100	Түүхий эд материал	110,306,561.75	6,100,530.62
35110	Тусгай зориулалттай материал	33,668,860.02	6,100,530.62
35130	Эм боох материал	76,637,701.73	0
35400	Хангамжийн материал	275,684,512.12	58,269,103.23
35410	Бичиг хэргийн материал	21,206,147.20	4,284,680.00
35420	Аж ахуйн материал	214,657,405.77	46,578,523.23
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	12,942,500.00	7,405,900.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	230.65	0
35460	Хүнсний материал	11,412,428.50	0
35470	Бусад хангамжийн материал	15,465,800.00	0
35600	Мал амьтад	3,405,000.00	0
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	9,571,875.00	12,379,000.00
36300	Тэжээлийн нөөц	6,071,875.00	12,379,000.00
36600	Бусад нөөц	3,500,000.00	0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,468,353,609.63	1,938,325,266.54
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,468,353,609.63	1,938,325,266.54
39200	Биет хөрөнгө	5,328,657,067.67	1,864,274,724.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,712,019,262.00	1,510,486,394.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-358,637,403.53	-153,812,621.09
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	476,776,800.00	362,867,500.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-310,246,758.67	-288,396,958.38
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	608,093,427.65	155,139,485.30
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-368,399,942.84	-98,382,838.11
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	291,636,179.14	109,528,596.90
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-188,481,267.18	-71,953,511.67
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	15,736,000.00	0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	911,773,266.40	862,230,071.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-504,063,596.24	-523,431,393.13
39217	Ном	42,451,100.94	0
39300	Биет бус хөрөнгө	139,696,541.96	74,050,541.72
39301	Программ хангамж	9,117,000.00	3,566,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,602,458.04	-2,321,458.28

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

39303	Бусад биет бус хөрөнгө	135,182,000.00	72,806,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,263,243,919.36	2,348,968,682.70
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	32,692,333.60	325,147.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	32,692,333.60	325,147.00
41300	Өглөг	32,692,333.60	325,147.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	19,882,749.00	0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	10,007,953.00	0
41360	Бусад өглөг	2,801,631.60	325,147.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	34,835.00	0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	2,766,796.60	325,147.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,230,551,585.76	2,348,643,535.70
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,230,551,585.76	2,348,643,535.70
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,032,553,591.04	946,290,214.56
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	0	946,290,214.56
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,653,018,055.24	859,118,714.21
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,997,004,323.85	4,691,298,592.90
51220	Тайлант үеийн үр дүн	656,013,731.39	-3,832,179,878.69
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	0	0
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,544,979,939.48	543,234,606.93
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,263,243,919.36	2,348,968,682.70

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

			/төгрөгөөр/	
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН	
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,857,245,345.24	1,623,519,544.59	
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	136,772,244.06	277,602,364.71	
110	Орлогын албан татвар	40,478,119.06	165,060,955.02	
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	40,478,119.06	165,060,955.02	
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0	92,750,004.45	
110002	Үйл ажиллагааны орлого	18,283,647.60	43,651,805.66	
110003	Хөрөнгийн орлого	17,872,041.46	18,819,990.91	
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,502,050.00	4,860,000.00	
110008	Шууд бус орлого	2,820,380.00	4,979,154.00	
113	Хөрөнгийн албан татвар	19,053,080.00	62,672,101.69	
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0	1,903,801.69	
113002	Бууны албан татвар	1,076,000.00	1,578,000.00	
113004	Малд ногдуулах албан татвар	17,977,080.00	59,190,300.00	
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	77,241,045.00	49,869,308.00	
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,340,700.00	12,496,400.00	
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	9,372,120.00	1,344,400.00	
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	500,000.00	2,500,000.00	
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11,468,580.00	8,652,000.00	
1181	Газрын төлбөр	23,992,665.00	37,372,888.00	
118101	Газрын төлбөр	23,992,665.00	37,372,888.00	
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	31,907,680.00	20	
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	31,907,680.00	20	
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,124,259,663.47	199,022,825.65	
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,124,259,663.47	199,022,825.65	
120003	Торгуулийн орлого	2,502,500.00	3,065,000.00	
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	7,885,042.66	4,025,763.65	
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	500,000.00	450,000.00	
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,273,600.00	1,437,413.00	
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	4,111,442.66	2,138,350.65	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	765,644,458.48	188,965,592.00	
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	348,227,662.33	2,966,470.00	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,596,213,437.71	1,146,894,354.23	
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,521,403,200.00	356,298,800.00	
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,178,379,000.00	0	
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	343,024,200.00	356,298,800.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	191,719,842.45	17,517,535.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,051,600.00	6,191,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	34,748,242.45	11,326,535.00	
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	119,920,000.00	0	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	866,638,232.26	773,078,019.23	
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	302,299,334.28	544,338,577.92	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	564,338,897.98	228,739,441.31	

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	16,452,163.00	0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	16,452,163.00	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,199,858,391.54	1,522,389,362.43
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,199,858,391.54	1,522,389,362.43
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,138,595,133.71	1,521,004,362.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,241,318,516.35	309,014,508.75
210101	Үндсэн цалин	1,052,516,412.35	248,259,705.75
210102	Нэмэгдэл	133,211,218.82	38,945,320.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,997,625.00	0
210104	Урамшуулал	50,593,260.18	21,809,483.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	161,883,990.03	37,954,281.79
210201	Тэтгэврийн даатгал	114,133,772.16	26,725,572.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,118,649.77	3,098,964.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,209,000.60	2,438,851.86
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,276,102.22	518,164.56
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,146,465.28	5,172,728.37
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	516,850,887.09	541,906,779.63
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,569,065.96	21,284,234.34
210302	Түлш, халаалт	488,742,640.00	501,447,160.00
210303	Цэвэр, бохир ус	14,539,181.13	19,175,385.29
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	444,892,117.44	431,627,665.00
210401	Бичиг хэрэг	6,427,199.00	5,963,280.00
210402	Тээвэр, шатахуун	57,649,750.00	22,258,348.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,236,875.00	3,833,740.00
210404	Ном, хэвлэл	1,761,218.00	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,584,622.00	0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21,182,045.00	9,144,310.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	5,505,492.00	0
210408	Бараа материал акалсны зардал	16,883,072.44	0
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	325,661,844.00	390,427,987.00
2105	Нормативт зардал	348,881,594.42	280,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	297,554,055.42	0
210502	Хоол, хүнс	51,307,539.00	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	20,000.00	280,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,412,729.96	24,341,570.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	584,319.96	0
210602	Тавилга	0	0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	654,550.00	0
210604	Урсгал засвар	8,173,860.00	24,341,570.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	1,615,000.00	7,677,000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	1,615,000.00	7,677,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	93,663,845.71	21,386,563.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	91,686,093.71	20,255,418.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	774,000.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	445,950.00	364,275.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	448,474.00	466,722.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	115,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	0
210807	Газрын төлбөр	194,328.00	179,148.00

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	320,076,452.71	146,815,994.26
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,933,600.00	5,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,404,900.00	1,039,550.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	312,737,952.71	140,776,444.26
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	61,263,257.83	1,385,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,895,552.00	1,385,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	3,571,952.00	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,323,600.00	1,385,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,367,705.83	0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,367,705.83	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	657,386,953.70	101,130,182.16
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,373,222.31	3,933,310,060.85
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	171,316.89	0
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	1,201,905.42	3,596,749,490.83
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0	336,560,570.02
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	656,013,731.39	-3,832,179,878.69

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн /төгрөгөөр/
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрс үлдэгдэл	2,032,553,591.04	1,544,979,939.48	1,998,221,776.85	5,575,755,307.37
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-1,217,453.00	-1,217,453.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,032,553,591.04	1,544,979,939.48	1,997,004,323.85	5,574,537,854.37
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	656,013,731.39	656,013,731.39
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрс үлдэгдэл	2,032,553,591.04	1,544,979,939.48	2,653,018,055.24	6,230,551,585.76
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрс үлдэгдэл	2,032,553,591.04	1,544,979,939.48	2,653,018,055.24	6,230,551,585.76
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,086,263,376.48	1,001,745,332.55	1,895,029,523.19	3,983,038,232.22
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	946,290,214.56	543,234,606.93	757,988,532.05	2,247,513,353.54
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	3,832,179,878.69	3,832,179,878.69
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	946,290,214.56	543,234,606.93	859,118,714.21	2,348,643,535.70

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,781,143,719.77	1,492,995,257.94
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	136,772,244.06	277,602,364.71
110	Орлогын албан татвар	40,478,119.06	165,060,955.02
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	40,478,119.06	165,060,955.02
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0	92,750,004.45
110002	Үйл ажиллагааны орлого	18,283,647.60	43,651,805.66
110003	Хөрөнгийн орлого	17,872,041.46	18,819,990.91
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,502,050.00	4,860,000.00
110008	Шууд бус орлого	2,820,380.00	4,979,154.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	19,053,080.00	62,672,101.69
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0	1,903,801.69
113002	Бууны албан татвар	1,076,000.00	1,578,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	17,977,080.00	59,190,300.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	77,241,045.00	49,869,308.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,340,700.00	12,496,400.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	9,372,120.00	1,344,400.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	500,000.00	2,500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	11,468,580.00	8,652,000.00
1181	Газрын төлбөр	23,992,665.00	37,372,888.00
118101	Газрын төлбөр	23,992,665.00	37,372,888.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	31,907,680.00	20
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	31,907,680.00	20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	90,286,280.00	59,504,036.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	90,286,280.00	59,504,036.00
120003	Торгуулийн орлого	2,502,500.00	3,065,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	87,783,780.00	56,439,036.00
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	86,210,180.00	55,001,623.00
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,573,600.00	1,437,413.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,554,085,195.71	1,155,888,857.23
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,521,403,200.00	356,298,800.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,178,379,000.00	0
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	343,024,200.00	356,298,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	149,591,600.45	26,512,038.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,051,600.00	6,191,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	54,947,600.45	20,321,038.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	57,592,400.00	0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	866,638,232.26	773,078,019.23

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	302,299,334.28	544,338,577.92
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	564,338,897.98	228,739,441.31
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	16,452,163.00	0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	16,452,163.00	0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,288,899,293.42	1,405,066,799.29
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,288,899,293.42	1,405,066,799.29
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,213,645,437.59	1,009,845,530.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,205,650,588.75	308,976,302.52
210101	Үндсэн цалин	921,620,377.65	248,298,511.72
210102	Нэмэгдэл	212,282,587.10	38,932,758.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,997,625.00	0
210104	Урамшуулал	66,749,999.00	21,745,032.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	161,231,541.91	37,861,414.79
210201	Тэтгэврийн даатгал	115,135,176.63	26,542,005.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,478,984.88	3,128,611.53
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,410,259.85	2,462,388.19
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,377,976.37	521,551.89
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,829,144.18	5,206,857.53
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	516,926,352.22	541,906,779.63
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,569,065.96	21,284,234.34
210302	Түлш, халаалт	488,710,640.00	501,447,160.00
210303	Цэвэр, бохир ус	14,646,646.26	19,175,385.29
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	75,716,568.00	25,216,888.00
210401	Бичиг хэрэг	7,257,900.00	5,212,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	44,736,940.00	14,060,748.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,569,960.00	3,923,740.00
210404	Ном, хэвлэл	1,750,318.00	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,097,700.00	0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,303,750.00	2,020,000.00
2105	Нормативт зардал	94,400,348.00	620,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	54,520,099.00	0
210502	Хоол, хүнс	34,790,549.00	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,089,700.00	620,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,572,560.00	29,487,420.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,131,000.00	465,900.00
210602	Тавилга	2,000,000.00	0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	5,414,200.00	0
210604	Урсгал засвар	12,027,360.00	29,021,520.00
2107	Томилот, зочны зардал	1,615,000.00	7,677,000.00
210702	Дотоод албан томилот	1,615,000.00	7,677,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	118,367,478.71	51,790,376.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	116,389,726.71	50,659,231.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	774,000.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	445,950.00	364,275.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	448,474.00	466,722.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	115,000.00	121,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	0
210807	Газрын төлбөр	194,328.00	179,148.00

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,165,000.00	6,309,350.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,800,600.00	5,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,364,400.00	1,309,350.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	75,253,855.83	395,221,268.35
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	0	390,418,987.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	0	390,418,987.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0	0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	45,560,200.00	1,388,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13,867,600.00	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,692,600.00	1,388,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,325,950.00	3,414,281.35
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,325,950.00	3,414,281.35
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,367,705.83	0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,367,705.83	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	492,244,426.35	87,928,458.65
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	379,202,844.00	18,532,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	379,202,844.00	18,532,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	379,202,844.00	18,532,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	325,670,844.00	0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	53,532,000.00	18,532,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-379,202,844.00	-18,532,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	113,041,582.35	69,396,458.65
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	105,767,950.00	218,809,532.35
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	218,809,532.35	288,205,991.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/				
Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,585,420,600.00	1,386,511,483.94	390,518,987.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,585,420,600.00	1,386,511,483.94	390,518,987.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,129,362,800.00	994,704,496.94	100,000.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	313,019,900.00	308,976,302.52	0
210101	Үндсэн цалин	250,743,100.00	248,298,511.72	0
210102	Нэмэгдэл	39,426,800.00	38,932,758.00	0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,900.00	0	0
210104	Урамшуулал	22,842,100.00	21,745,032.80	0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	0	0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,806,100.00	37,861,414.79	0
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,108,200.00	26,542,005.65	0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,424,500.00	3,128,611.53	0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,739,400.00	2,462,388.19	0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	685,000.00	521,551.89	0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,849,000.00	5,206,857.53	0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	548,580,700.00	541,906,779.63	0
210301	Гэрэл, цахилгаан	24,318,800.00	21,284,234.34	0
210302	Түлш, халаалт	503,690,800.00	501,447,160.00	0
210303	Цэвэр, бохир ус	20,571,100.00	19,175,385.29	0
210304	Байрны түрээс	0	0	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,791,500.00	23,790,240.00	0
210401	Бичиг хэрэг	4,800,400.00	4,800,400.00	0
210402	Тээвэр, шатахуун	13,157,100.00	13,156,100.00	0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,814,000.00	3,813,740.00	0
210404	Ном, хэвлэл	0	0	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	0	0	0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,020,000.00	2,020,000.00	0
2105	Нормативт зардал	620,000.00	620,000.00	0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	0	0	0
210502	Хоол, хүнс	0	0	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	620,000.00	620,000.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	49,816,300.00	48,019,420.00	0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14,000,000.00	13,997,900.00	0
210602	Тавилга	5,000,000.00	5,000,000.00	0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0	0	0
210604	Урсгал засвар	30,816,300.00	29,021,520.00	0
2107	Томилолт, зочны зардал	7,535,300.00	7,477,000.00	0
210701	Гадаад албан томилолт	0	0	0
210702	Дотоод албан томилолт	7,535,300.00	7,477,000.00	0
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0	0	0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	136,883,000.00	19,743,990.00	100,000.00

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	135,555,000.00	18,612,845.00	0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0	0	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	395,500.00	364,275.00	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	561,500.00	466,722.00	0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	191,000.00	121,000.00	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0	0	0
210807	Газрын төлбөр	180,000.00	179,148.00	0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0	0	0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	0	0	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,310,000.00	6,309,350.00	0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,000,000.00	5,000,000.00	0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,310,000.00	1,309,350.00	0
211	ХҮҮ	0	0	0
2111	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	0	0
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	0	0
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	0	0
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	0	0
212	ТАТААС	0	0	0
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	0	0	0
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	0	0	0
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	0	0	0
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	0	0	0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	456,057,800.00	391,806,987.00	390,418,987.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	454,657,800.00	390,418,987.00	390,418,987.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	454,657,800.00	390,418,987.00	0
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0	0	0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,400,000.00	1,388,000.00	0
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	0	0	0
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	0	0	0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	0	0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0	0	0
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	0	0	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	0	0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0	0	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,400,000.00	1,388,000.00	0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0	0	0
220001	Барилга байгууламж	0	0	0
221001	Их засвар	0	0	0
222001	Тоног төхөөрөмж	0	0	0

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

223001	Бусад хөрөнгө	0	0	0
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө	0	0	0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0	0	0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0	0	0
231001	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих зээл	0	0	0
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	0	0	0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,585,420,600.00	1,466,483,219.94	470,490,723.00
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	356,298,800.00	356,298,800.00	-638,256,283.94
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	0	0	- 1,053,745,383.94
310002	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	0	0	0
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	0	0	0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	356,298,800.00	356,298,800.00	356,298,800.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,069,682,400.00	1,053,745,383.94	1,053,745,383.94
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,069,682,400.00	1,053,745,383.94	1,053,745,383.94
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0	0	-356,298,800.00
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0	0	0
330001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	0	0	0
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	0	0	0
34	ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0	0	0
340001	Хүний хөгжил сангийн төсвөөс санхүүжих	0	0	0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	159,439,400.00	56,439,036.00	55,001,623.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	55,001,623.00	0
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,437,413.00	0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	158,439,400.00	0	0
350004	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	0	0	0
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	0	0	0
360001	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	0	0	0
37	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	0	0	0
370001	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	0	0	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	206,365,008.00	206,365,008.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	286,336,744.00	286,336,744.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/ ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	26,513,245.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	26,513,245.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	24,642,791.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,426,648.00
210401	Бичиг хэрэг	412,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	904,648.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	110,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	200,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	0
210702	Дотоод албан томилолт	200,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,016,143.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	23,016,143.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,870,454.74
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,870,454.74
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,207.74
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,869,247.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	26,512,038.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	26,512,038.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,191,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	20,321,038.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-1,207.74
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,207.74
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээр заасан байна. Үүнд:

- Хууль тогтоомж, Засгийн газар болон харьяалах дээд шатны Засаг даргын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх;
- Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас гарсан шийдвэрийг хэрэгжүүлэх;
- Сумын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн асуудлаар төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн төсөл боловсруулж сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд оруулан хэлэлцүүлэх, гарсан шийдвэрийг хэрэгжүүлэх;
- Сумын төсвийн төсөл, түүний тодотголын төслийг боловсруулах, хэлэлцүүлэх, батлуулах, төсвийн гүйцэтгэлийг зохион байгуулж, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд тайлагнах;
- Сумын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн чиг үүргийг хууль тогтоомжид заасны дагуу хэрэгжүүлэх;
- Аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу энэ хуулийн 27 дугаар зүйлд заасан төрийн зарим чиг үүргийг орон нутагт төлөөлөн хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах;
- Нутаг дэвсгэрийнхээ татварын албыг удирдлагаар хангах, татварын орлогыг хууль тогтоомж, Хурлын шийдвэрийн дагуу төвлөрүүлэх, шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулах;
- Хуульд өөрөөр заагаагүй бол нутаг дэвсгэрийн боловсрол, соёл, эрүүл мэнд, биеийн тамир, спортын байгууллагууд эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон стандарт, норм, нормативыг сахин мөрдөж байгаа эсэхэд тэдгээрийн харьяалал, өмчийн төрөл, хэлбэрийг харгалзахгүйгээр хяналт тавих;
- Хууль тогтоомжид заасан бусад бүрэн эрх.

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 онд дэвшүүлсэн зорилго нь “Хүүхэд хөгжлийн жил”, зорилт нь:

- Сумын ИТХ-ын дэргэдэх Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлтэй хамтран хүүхэд өсвөр үеийнхнийг гэмт хэрэг, хэв журмын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, мэдлэг олгох сургалт, уулзалт зохион байгуулах
- Бага ангийн сурагчдын дунд “Бид дээрэлхэхгүй” гар зургийн уралдаан зохион байгуулах
- Сургуулийн орчин дахь хүчирхийллээс урьдчилан сарын аян зохион байгуулах
- Иххэт сум байгуулагдсаны 98 жилийн ойн баярт зориулсан “Наадмын эгшиглэн” тоглолтыг зохион байгуулах
- Улсын Их Хурлын даргын ивээл дор жил бүр орон даяар зохион байгуулагддаг 32 дахь үндэсний “Номын баяр”, Үндэсний бичиг соёлын өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх
- “Хүүхэд хөгжил 2022” хөтөлбөрийн хүрээнд 9-13 насныханд гар бөмбөгийн спортыг зааж сургах бие бялдрын зөв төлөвшил тогтоох, цагийг зөв боловсон өнгөрөөх зорилготой гар бөмбөгийн дугуйлан хичээллүүлэх
- Монгол ахуйн өв соёл, монгол гэрийн бүтэц, тооно туших зангилаа, шагайн наадгайн төрлүүд)-ийг цэцэрлэгийн бяцхан хүүхдүүдэд заан таниулж сургах сургалт зохион байгуулах
- Үндэсний хөгжмийн дугуйлан хичээллүүлэх
- “1000 төгрөг хүчтэй” аяныг зохион байгуулж хүүхдийн цэцэрлэгт монгол үндэсний тоглоом наадгайтай болгох ажлыг зохион байгуулах

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчин

- Төсвийн тухай хууль;
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль;
- Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль;
- Татварын ерөнхий хууль;
- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль;
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль;
- Төрийн албаны тухай хууль;
- Хөдөлмөрийн тухай хууль;
- Шилэн дансны тухай хууль;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ, худалдан авах тухай хууль;
- Ахмад настны тухай хууль;
- Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хууль;
- Бусад.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2022 онд харьяа орон нутаг дахь төсөвт байгууллага, сангийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгдээгүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Дорноговь аймгийн Санхүү төрийн сангаас боловсруулан гаргасан санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь , холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн

захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,914.3 сая төгрөгөөр буюу 62.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	218,809.50	288,206.00	69,396.50
Авлага	177,112.80	45,688.80	-131,424.00
Бараа материал	389,396.10	64,369.60	-325,026.50
Нөөцийн бараа	9,571.90	12,379.00	2,807.10
Үндсэн хөрөнгө	5,468,353.60	1,938,325.30	-3,530,028.30
Нийт хөрөнгө	6,263,243.90	2,348,968.70	-3,914,275.20
Өр төлбөр	32,692.30	325.10	-32,367.20
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	6,230,551.60	2,348,643.60	-3,881,908.00
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	6,263,243.90	2,348,968.70	-3,914,275.20

Өмнөх оны үзүүлэлттэй харьцуулахад дансны эцсийн үлдэгдлүүдэд материаллаг өөрчлөлтүүд гарсан бөгөөд улсын төсвийн санхүүжилтийн байгууллага болох эрүүл мэндийн төв, сургууль, цэцэрлэг, соёлын байгууллагуудын төсөв, санхүүгийн тайлан харьяа Төсвийн ерөнхий захирагчдаа шилжиж байгаа нь материаллаг өөрчлөлтүүд гарахад нөлөөлсөн байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 288.2 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 69.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	218,809.50	288,206.00	69,396.50
Төгрөг	218,809.50	288,206.00	69,396.50
Төрийн сангийн харилцах	218,808.30	288,206.00	69,397.70
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	1.2	-	-1.2
Дүн	218,809.50	288,206.00	69,396.50

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн дансны өөрчлөлтөд: Орон нутгийн хөгжлийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 25.1 сая төгрөгөөр, сум хөгжлийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 54.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн, нөхөн сэргээлтийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 0.4 сая төгрөгөөр, нэмэлт дансны төвлөрүүлэлтийн үлдэгдэл болон ахмадын сангийн зарцуулагдаагүй мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 9.8 сая төгрөгөөр тус тус буурсан нь нөлөөлсөн ба эцсийн үлдэгдэл 288.2 сая төгрөг нь төрийн сангийн харилцах дансанд байршиж байна.

3.4.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 45.7 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 131.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	12,969.10	0	-12,969.10
Зээлийн хүүгийн авлага	1,197.10	824.4	-372.70
Байгууллагаас авах авлага	65,662.50	0.00	-65,662.50
Хувь хүмүүсээс авах авлага	97,284.10	44,864.40	-52,419.70
Дүн	177,112.80	45,688.80	-131,424.00

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлага дансны өөрчлөлт нь Сум хөгжлийн сангийн авлагын үлдэгдэл 52.4 сая төгрөгөөр, ЗДТГ-ын авлагын үлдэгдэл 7.2 сая төгрөгөөр, ЭМТ, сургууль, цэцэрлэг, соёлын байгууллагуудын 71.8 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдэл тус тус буурсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Сумын Засаг даргын тамгын газар – Завсрын аудитаар тус байгууллагын түрээсийн орлогын төлөвлөгөө 2.0 сая төгрөг ба 9 сарын байдлаар 2.2 сая төгрөгийн орлого төвлөрөхөөр байсан ч тус дүнгээр авлага үүсгээгүй алдааг аудитын явцад залруулав.

Сумын Засаг даргын тамгын газар – Завсрын аудитаар 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайланд тусгагдсан 0.6 сая төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зөрчилд албан шаардлага өгсөн.

3.4.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 64.4 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 325.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	110,306.60	6,100.50	-104,206.10
Тусгай зориулалттай материал	33,668.90	6100.5	-27,568.40
Эм боох материал	76,637.70	0	-76,637.70
Хангамжийн материал	275,684.50	58,269.10	-217,415.40
Бичиг хэргийн материал	21,206.10	4,284.70	-16,921.40
Аж ахуйн материал	214,657.40	46,578.50	-168,078.90
Сэлбэг хэрэгсэл	12942.5	7,405.90	-5,536.60
Түлш, шатах тослох материал	0.20	0.00	-0.20
Хүнсний материал	11,412.50	0	-11,412.50
Бусад хангамжийн материал	15,465.80	0	-15,465.80
Мал амьтад	3,405.00	0.00	-3,405.00
Дүн	389,396.10	64,369.60	-325,026.50

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны өөрчлөлтөд: сумын ИТХ-ын үлдэгдэл 1.2 сая төгрөгөөр, ЗДТГ-ын үлдэгдэл 14.2 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, ЭМТ, сургууль, цэцэрлэг, соёлын байгууллагуудын 340.4 сая төгрөгийн бараа материалын үлдэгдэл хасагдсан нь нөлөөлсөн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал - Тайлант хугацаанд зарцуулсан 4 нэрийн 1.1 сая төгрөгийн бараа материалыг зарлагадаагүй алдааг аудитын явцад залруулав.

3.4.5 Нөөцийн бараа

Нөөцийн бараа дансны эцсийн үлдэгдэл 12.4 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 2.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 6. Бусад эргэлтийн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тэжээлийн нөөц	6,071.90	12,379.00	6,307.10
Бусад нөөц	3,500.00	0	-3,500.00
Дүн	9,571.90	12,379.00	2,807.10

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тэжээлийн нөөцийн дансны үлдэгдэл 2.8 сая төгрөгөөр өссөн нь өвс тэжээлийн нөөцийг бүрдүүлсэнтэй холбоотой байна.

3.4.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 1,938.3 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 3,530.0 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	5,328,657.10	1,864,274.70	-3,464,382.40
Барилга, байгууламж, орон сууц	4,353,381.90	1,356,673.80	-2,996,708.10
Авто-тээврийн хэрэгсэл	166,530.00	74,470.50	-92,059.50
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	239,693.50	56,756.60	-182,936.90
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	103,154.90	37,575.10	-65,579.80
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	15,736.00	0	-15,736.00
Бусад үндсэн хөрөнгө	407,709.70	338,798.70	-68,911.00
Ном	42,451.10	0	-42,451.10
Биет бус хөрөнгө	139,696.50	74,050.60	-65,645.90
Программ хангамж	4,514.50	1,244.60	-3,269.90
Бусад биет бус хөрөнгө	135,182.00	72,806.00	-62,376.00
Дүн	5,468,353.60	1,938,325.30	-3,530,028.30

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдлийн өөрчлөлтөд ЗДТГ-ын хөрөнгө 63.4 сая төгрөгөөр, ИТХ-ын хөрөнгө 3.3 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, ЭМТ, сургууль, цэцэрлэг, соёлын байгууллагуудын 3,596.7 сая төгрөгийн хөрөнгийн үлдэгдэл хасагдсантай холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал – Хуримтлагдсан элэгдлийн оны эхний үлдэгдэл 1.2 сая төгрөг, тайлант хугацааны элэгдлийн зардлыг 0.7 сая төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн алдааг аудитын явцад залруулав.

Сумын Засаг даргын тамгын газар - Завсрын аудитаар 3 дугаар улирлын санхүүгийн тайланд тусгагдсан 13.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг тооцоогүй аудитын явцад залруулав.

Сумын Засаг даргын тамгын газар - Завсрын аудитаар санхүүгийн тайланд тусгагдсан 2.5 сая төгрөгийн хөрөнгийг тайлант онд үнэ төлбөргүй авсан орлогоор нэмж бүртгэн давхардуулсан алдааг аудитын явцад залруулав.

3.4.7 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эцсийн үлдэгдэл 0.3 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 32.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 8. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/ мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Богино хугацаат өр төлбөр	32,692.30	325.10	- 32,367.20
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	19,882.70	-	- 19,882.70
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	10,008.00	-	- 10,008.00
Байгууллагад төлөх өглөг	34.80	-	- 34.80
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	2,766.80	325.10	- 2,441.70
Дүн	32,692.30	325.10	- 32,367.20

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өр төлбөр дансны үлдэгдлийн өөрчлөлтөд: ЗДТГ-ын өглөг 0.3 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, ЭМТ, сургууль, цэцэрлэгийн 32.7 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэл хасагдсан нь нөлөөлсөн байна.

3.4.8 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 2,348.6 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 3,881.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо

/ мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,032,553.60	946,290.20	-1,086,263.40
Хуримтлагдсан үр дүн	4,197,998.00	1,402,353.30	-2,795,644.70
Өмнөх үеийн үр дүн	1,997,004.30	4,691,298.60	2,694,294.30
Тайлант үеийн үр дүн	656,013.80	-3,832,179.90	-4,488,193.70
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,544,979.90	543,234.60	-1,001,745.30
Дүн	6,230,551.60	2,348,643.50	-3,881,908.10

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын оруулсан капитал дансны үлдэгдлийн 1,086.3 сая төгрөгийн, хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү дансны үлдэгдлийн 1,001.7 сая төгрөгийн бууралтууд нь улсын төсөвт байгууллагуудын оны эхний үлдэгдлийн хасалт байна.

Хуримтлагдсан үр дүнгийн дансны үлдэгдэл 1,402.4 сая төгрөг болж 2,795.6 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа төсөвт байгууллагуудын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 707.1 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 1.0 сая төгрөг, нийт зарлагыг 708.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас зардлыг 129.0 сая төгрөгөөр бууруулж, 579.1 сая төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 05/04 дугаар тогтоолд зааснаар Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь тайлант онд 205.9 сая төгрөгийн

орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсан ба үүнийг сумын ИТХ-ын 2021 оны 05/05 дугаар тогтоолоор нэмэгдүүлж, 266.4 сая төгрөгийг төвлөрүүлэхээр баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 09/02 дугаар тогтоолоор сумын татварын болон татварын бус орлогыг 16.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 281.4 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр 280.7 сая төгрөгийн татварын болон татварын бус орлогыг, өөрийн орлогоор 1.4 сая төгрөг нийт 282.1 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 0.3 сая төгрөгөөр дутуу буюу 99.7 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №10. Төвлөрүүлэх орлого

/мянган төгрөг/

№	Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Гүйцэтгэлийн хувь
1	Үйл ажиллагааны орлого	15,211.60	43,651.81	-28,440.21	286.96%
2	Хадгаламжийн хүүгийн орлого	31,826.90	18,819.99	13,006.91	59.13%
3	Хувь хүнээс суутгасан орлогын албан татвар	1,113.10	4,979.15	-3,866.05	447.32%
4	Хөрөнгө борлуулсны орлогын албан татвар	560.00	4,860.00	-4,300.00	867.86%
5	Галт зэвсгийн албан татвар	1,810.00	1,578.00	232.00	87.18%
6	Малын тоо толгойн албан татвар	56,919.60	59,190.30	-2,270.70	103.99%
7	Улсын тэмдэгийн хураамж	1,050.00	1,344.40	-294.40	128.04%
8	Газрын төлбөр	63,499.10	37,372.89	26,126.21	58.86%
9	Хог хаягдлын хураамж	8,111.20	8,652.00	-540.80	106.67%
10	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал	3,700.00	2,500.00	1,200.00	67.57%
11	Хүү торгуулийн орлого	2,000.00	3,065.00	-1,065.00	153.25%
12	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	5,166.40	1,903.80	3,262.60	36.85%
13	Ан амьтны нөөц ашигласан	31,920.00	0.02	31,919.98	0.00%
14	Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлого	58,543.50	92,750.00	-34,206.50	158.43%
	НИЙТ	281,431.40	280,667.36	764.04	99.73%

Эх сурвалж: Иххэт сумын ТТЗ-ын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт 9 нэр төрлийн орлого 75.4 сая төгрөгөөр давж, 4 нэр төрлийн орлого 43.6 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Орлого давж биелсэн нь дараах шалтгаантай байна. Үүнд:

- Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлого төлөвлөсөн дүнгээс 34.2 сая төгрөгөөр давсан нь албан хаагчдын цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.
- Үйл ажиллагааны орлого төлөвлөсөн дүнгээс 28.4 сая төгрөгөөр давсан нь арьс шир, ноосны урамшуулал төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.
- Хувь хүнээс суутгасан орлогын албан татвар 3.9 сая төгрөгөөр давсан нь төсөвт байгууллага бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авсантай холбоотой байна.
- Хөрөнгө борлуулсны орлого 4.3 сая төгрөгөөр давсан нь аймгийн Улсын бүртгэлийн хэлтсээс Нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг суманд 2 удаа зохион байгуулж, улсын бүртгэлийн гэрчилгээг газар дээр нь олгосноор тус орлогын гүйцэтгэл өссөн.
- Малын тоо толгойн албан татварын орлого 2.3 сая төгрөгөөр давсан нь татвар төлөгчид татвараа бүрэн төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.
- Улсын тэмдэгийн хураамжийн орлого 0.3 сая төгрөгөөр давсан нь уул уурхайн аж ахуйн нэгжийн цооног өрөмдлөгтэй холбоотой байна.
- Хог хаягдлын төлбөр 0.5 сая төгрөгөөр давсан нь тус суманд харьяалалтай уул уурхай компаниудаас болон аж ахуйн нэгж, төсөвт байгууллагууд хураамжаа бүрэн төлсөнтэй холбоотой байна.
- Хүү торгуулийн орлого 1.1 сая төгрөгөөр давсан нь цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас шалтгаалсан байна.

- Төсөв байгууллагын өөрийн орлого төлөвлөсөн дүнгээс 0.4 сая төгрөгөөр давсан нь үйл ажиллагааны орлогоос шалтгаалсан байна.

Орон нутгийн орлого дараах шалтгааны улмаас тасарсан байна. Үүнд:

- Хадгаламжийн хүүгийн орлого 13.0 сая төгрөгөөр тасарсан нь Төрийн банкны хадгаламжийн хүүгийн орлого суманд ордоггүй болсонтой холбоотой байна.
- Галт зэвсгийн албан татварын орлого 0.2 сая төгрөгөөр тасарсан нь галт зэвсгийн шилжилт хөдөлгөөнтэй холбоотой байна.
- Газрын төлбөр 26.1 сая төгрөгөөр тасарсан нь уул уурхайн компаниудын үйл ажиллагаа зогссонтой холбоотой байна.
- Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр 1.2 сая төгрөгөөр тасарсан нь орлогын төлөвлөгөөг хэт өндрөөр төлөвлөсөнтэй холбоотой байна.
- Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 31.9 сая төгрөгөөр тасарсан нь Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас ан агнах /аргал/ зөвшөөрөл олгоогүйтэй холбоотой байна.

3.5.3 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 3 хөтөлбөрийн 17 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр сумын ИТХ-ын 2021 оны 05/05 дугаар тогтоолоор 1,154.3 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 699.7 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 454.6 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар баталжээ.

Нийт зардлын 373.2 сая төгрөгийг аймгаас авах татаас санхүүжилтээс, 266.4 сая төгрөгийг сумын татварын болон татварын бус орлогоос, 158.4 сая төгрөгийг оны эхний үлдэгдлээс, 356.3 сая төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилтээс, 1.0 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос, нийт 1,154.3 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр баталсан байна.

Тайлант онд төсөвт нэг удаа тодотгол хийсэн бөгөөд сумын ИТХ-ын 2022 оны 09/02 дугаар тогтоолоор 118.2 сая төгрөгөөр бууруулж 1,036.1 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн тодотголоор аймгаас авах татаас санхүүжилтийг 134.3 сая төгрөгөөр бууруулж, сумын татварын болон татварын бус орлогыг 15.1 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн нийт төсөв зарцуулах эрхийг 1,036.1 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр сумын татварын болон татварын бус орлого 282.1 сая төгрөг, аймгаас авсан татаас санхүүжилт 228.7 сая төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт 356.3 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлого 55.0 сая төгрөг нийт 922.1 сая төгрөгийг бүрдүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 842.2 сая төгрөг буюу 81.3 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагаа зардлын төсвийг 129.1 сая төгрөгөөр, баг хорооны үйл ажиллагааны зардлыг 0.3 сая төгрөгөөр, багийн ИНХ-ын даргын урамшууллын зардлыг 0.3 сая төгрөгөөр, ОНХС-ийн зардлыг 64.2 сая төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 11. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэл Т
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	510,333.00	381,273.90	129,059.10	74.7%
2	Баг, хорооны ҮАЗардал	40,403.10	40,144.70	258.40	99.4%
3	Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	150.00	150.00	0.00	100.0%
4	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	1,400.00	1,388.00	12.00	99.1%
5	Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	10,000.00	9,958.40	41.60	99.6%
6	Хур хог хаягдал, орчны бохирдол	5,500.00	5,500.00	0.00	100.0%
7	Улсын их баяр наадам	5,000.00	5,000.00	0.00	100.0%
8	Багийн ИНХ-ын даргын урамшуулал	6,673.30	6,338.90	334.40	95.0%

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

9	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийл	2,000.00	1,999.90	0.10	100.0%
10	ОНХС – Бусад хөрөнгө оруулалт	454,657.80	390,419.00	64,238.80	85.9%
	Дүн	1,036,117.20	842,172.80	193,944.40	81.3%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

2. Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 05/04 дүгээр тогтоолоор сумын Эрүүл мэндийн төв, Сургууль, Цэцэрлэг, Соёлын байгууллагуудын үйлчилгээ ашиглалтын зардлыг 549.3 сая төгрөгөөр, зардлын санхүүжилт 549.3 сая төгрөгийг аймгийн төсвөөс олгохоор тус тус баталсан байна.

Хүснэгт 12. Орон нутгийн өмчийн үйлчилгээ ашиглалтын зардлын санхүүжилтийн хуваарилалт, төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгууллага	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Соёлын төв	165,789.70	164,115.03	1,674.67	98.99%
2	ЭМТөв	72,355.30	70,289.06	2,066.24	97.14%
3	Сургууль	227,168.30	227,059.07	109.23	99.95%
4	Цэцэрлэг	83,990.10	82,875.42	1,114.68	98.67%
	Дүн	549,303.40	544,338.58	4,964.82	99.10%

Гүйцэтгэлээр 323.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгон, цалингийн зардалд 39.8 сая, АОНДТШ-ийн зардалд 5.2 сая, тогтмол зардалд 254.5 сая, урсгал засварын зардалд 23.5 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Хүснэгт 13. Орон нутгийн өмчийн үйлчилгээ ашиглалтын зардлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөгөөр/

№	Зардлын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
1	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	55,553.60	55,553.25	0.35
2	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	6,866.50	6,866.49	0.01
3	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	461,047.00	457,877.27	3,169.73
4	Урсгал засварын зардал	25,836.30	24,041.57	1,794.73
	Нийт	549,303.40	544,338.58	4,964.82

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Аудитын илрүүлэлт:

Сумын Засаг даргын тамгын газар – Тайлант оны тусгах үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогыг давхардуулан бүртгэсэн алдааг аудитын явцад залруулав.

Сумын Засаг даргын тамгын газар – Завсрын аудитаар тус байгууллага нь тэтгэвэр тогтоолгосны дараа ажиллаж байгаа албан хаагчаас тэтгэврийн даатгал суутгасан алдааг аудитын явцад залруулав.

Сумын Засаг даргын тамгын газар – Завсрын аудитаар тус байгууллагын дарга тайлант хугацаанд Овооны тахилгад 2 удаа тус бүр 20 л бензин зарцуулж автомашин ашиглаж нийт 40л 0.1 сая төгрөгийн бензин зарцуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Сумын Засаг даргын тамгын газар - Тайлант хугацаанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш орлогын 324.8 сая төгрөгийн 15 гүйлгээг бүрэн байршуулсан, зарлагын 73.9 сая төгрөгийн 5 ажил гүйлгээнээс 39.3 сая төгрөгийн 5 гүйлгээг байршуулаагүй, өмч хөрөнгө зарцуулах 10.2 сая төгрөгийн 15 тушаал шийдвэр гарснаас 4 тушаалыг байршуулаагүй, 6 тушаал шийдвэрийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

3.5.4 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсөвт байгууллагууд нь тайлант онд дээд шатны төсвийн захирагчаас 6.2 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 20.3 сая, нийт 26.5 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс: хангамж, бараа материалын зардалд 1.4 сая, томилолтын зардалд 0.2 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардалд 23.0 сая, нийт 24.6 сая төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 1.9 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах, төсвийн үр ашигтай захиран зарцуулах, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн холбогдох заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллах талаар өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг ахлах Б.Алтанзул гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер У.Оюунтүлхүүр, дарга, тэргүүлэх аудитор Т.Ган-Өлзий нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Иххэт сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 02-ны өдрийн 01/63 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн тайлангийн нийт хөрөнгийн 1.5 хувиар буюу 94.1 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Учир нь 2022 оноос улсын төсвийн санхүүжилтийн байгууллага болох эрүүл мэндийн төв, сургууль, цэцэрлэг, соёлын байгууллагуудын төсөв, санхүүгийн тайлан харьяа Төсвийн ерөнхий захирагчдаа шилжиж байгаатай холбоотойгоор 2021 оны санхүүгийн тайлангаар материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтийг сонгох боломжгүй гэж үзлээ.

Гүйцэтгэлээр материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн тайлангийн нийт хөрөнгийн 2,349.0 сая төгрөгийн 1.5 хувь буюу 35.2 сая төгрөг, үүний 70 хувь болох 24.7 сая төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлснээс хойш харьяа байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд дараах алдаа зөрчил гарсан байна. Үүнд:

- Сумын Засаг даргын тамгын газар - Завсрын аудитаар тус байгууллагын дарга тайлант хугацаанд Овооны тахилгад 2 удаа тус бүр 20 л бензин зарцуулж автомашин ашиглаж нийт 40л буюу 0.1 сая төгрөгийн бензин зарцуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 357.7 сая төгрөгийн худалдан авалтын санхүүжилтийг, өмч хөрөнгө зарцуулах 481.9 сая төгрөгийн 26 шийдвэрийг хугацаандаа, бүрэн мэдээлсэн байна.

Сумын Засаг даргын тамгын газар - Тайлант хугацаанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш орлогын 324.8 сая төгрөгийн 15 гүйлгээг бүрэн байршуулсан, зарлагын 73,.9 сая төгрөгийн 5 ажил гүйлгээнээс 39.3 сая төгрөгийн 5 гүйлгээг байршуулаагүй, өмч хөрөнгө зарцуулах 10.2 сая төгрөгийн 15 тушаал шийдвэр гарснаас 4 тушаалыг байршуулаагүй, 6 тушаал шийдвэрийг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

4.6.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуульд нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд 5 горим сорил хэрэгжүүлж төлөвлөгөөг батлуулсан.

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	1	-	1	-	100%
Зөвлөмж	1	-	1	-	100%
Нийт дүн	2	-	2	-	100%

4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Анхаарал татсан асуудал байхгүй болно.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 3 тусгай сангийн нийт 5 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллага, сан түүврээр хамрагдсан байна.

Нөхөн сэргээлтийн тусгай дансны санхүүгийн тайланг аудит хийх байгууллагын тоонд оруулж, аудит хийх хуваарь батлуулаагүй ба ТТЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн хугацаанд аудитад хамруулж, шалгасан болно.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 1 байгууллагад “Зөрчилгүй” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 6.8 сая төгрөгийн алдаа илэрснээс аудитын явцад 6.8 сая төгрөгийн алдааг залруулав. Үүнд: Татварын орлогыг татварын нэрийн данснаас сумын ерөнхий орлогын дансанд төвлөрүүлэхдээ 6.8 сая төгрөгийг татварын нэр зөрүүлэн хаасныг залруулав.

Аудитаар илэрсэн нэг зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

5.1 Зөвлөмж

1. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Сумын татварын орлого нь 4 нэр төрлийн орлого 43.6 сая төгрөгөөр тасарсан байна. Үүнд газрын төлбөрийн орлого уул уурхайн компаниудын төлбөр төлөгдөөгүйгээс 26.1 сая төгрөгөөр, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг үндэслэлгүй төлөвлөснөөс шалтгаалж 1.2 сая төгрөгөөр, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас ан агнах /аргал/ зөвшөөрөл олгоогүйгээс 31.9 сая төгрөгөөр тасарсан нь орон нутгийн зардал багасах эрсдэлтэй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д “Бүх шатны төсвийн захирагч нь хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Орлогын төлөвлөгөөг бодитоор төлөвлөх, татварын орлогыг нэр төрлөөр нь төлөвлөгөөний дагуу биелүүлэн ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 12 дугаар сарын 20-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад
талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	2	3.0			2	3.0	2	3.0				
Засаг даргын тамгын газар	5	19.1			5	19.1	5	19.1				
Засаг дарга	1	6.8			1	6.8	1	6.8				
Дүн	8	28.9			8	28.9	8	28.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс										
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал													
Засаг даргын тамгын газар	2	0.8			1	0.6	1	0.2					
Засаг дарга	1	-					1	-					
Дүн	4	0.8			1	0.6	2	0.2					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж					
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн				
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Засаг даргын тамгын газар	1	-							1	-		
Дүн	1	-							1	-		